การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทยครั้งที่ 17 15-17 ตุลาคม 2546 จังหวัดปราจีนบุรี

คุณลักษณะการถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบไหลตามขวางที่ใช้ ครีบเกลียวชนิดขอบหยัก กรณีศึกษาการจัดเรียงท่อแบบเหลื่อมกัน HEAT TRANSFER CHARACTERISTIC OF CROSS FLOW HEAT EXCHANGER USING CRIMPED SPIRAL FINS A CASE STUDY OF STAGGERED ARRANGEMENT

อติพงศ์ นันทพันธุ์*้

โครงการศูนย์ฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ทำการ กองศูนย์ฝึกอบรมแม่เมาะ อ. แม่เมาะ จ. ลำปาง 52220 โทร. 0-5425-6932 โทรสาร 0-5425-6907 email <u>mmmatp@egat.or.th</u>

ทนงเกียรติ เกียรติศิริโรจน์

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50200 โทร. 0-5394-4146 ext. 943 โทรสาร 0-5394-4145 email <u>tanong@dome.eng.cmu.ac.th</u>

Atipoang Nuntaphan*

South East Asia Center for Training in Energy for Development, Electricity Generating Authority of Thailand, Mae Moh Training Center, Mae Moh, Lampang 52220 Tel. 0-5425-6932 Fax. 0-5425-6907 email <u>mmmatp@egat.or.th</u>

Tanongkiat Kiatsiriroat

Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Chiang Mai University, Muang, Chiang Mai 50200 Tel. 0-5394-4146 ext. 943 Fax. 0-5394-4145 email tanong@dome.eng.cmu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาคุณลักษณะการถ่ายเทความร้อนของเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อนแบบไหลตามขวางที่ใช้ครีบเกลียวชนิดขอบหยัก (Crimped Spiral Fins) ในกรณีของการจัดเรียงท่อแบบเหลื่อมกัน โดย ทำการแลกเปลี่ยนความร้อนระหว่างอากาศที่อุณหภูมิห้อง กับน้ำ อุณหภูมิประมาณ 65°C โดยอัตราการไหลของอากาศอยู่ระหว่าง 0.2-0.5 kg/s และอัตราการไหลของน้ำคงที่เท่ากับ 8 l/min

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาผลของพารามิเตอร์ที่มีผลต่อ สมรรถนะในการถ่ายเทความร้อนได้แก่ ขนาดของท่อ ระยะห่างระหว่าง ครีบ ความสูงของครีบ และระยะห่างระหว่างท่อ และนอกจากนี้ได้ทำ การสร้างสมการสหสัมพันธ์เพื่อใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธ์การถ่าย เทความร้อน และค่าความดันตกคร่อมของระบบศึกษา ซึ่งสมการที่ สร้างขึ้น สามารถใช้ทำนายผลการทดลองได้ 98.6% และ 91.3% ใน ช่วง ±15% และ ±20% ตามลำดับ

Abstract

Heat transfer characteristic of cross flow heat exchanger using crimped spiral fins with staggered arrangement has been studied in this research work. This apparatus exchanges heat between ambient air and 65° C hot water. The mass flow rate of air is risen from 0.2-0.5 kg/s while the water is kept constant at 8 l/min.

The parameters affecting the performance of heat exchanger such as tube diameter, fin spacing, fin height and tube spacing have been investigated. Moreover the empirical correlation for evaluating the heat transfer coefficient and pressure drop are also developed in this work and they can predict 98.6% and 91.3% of the experimental data within the ranges of $\pm$ 15% and $\pm$ 20% respectively.

^{*} Corresponding author

1. บทน้ำ

อุปกรณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดึงความร้อนกลับมาใช้ ประโยชน์คือ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน ได้แก่ เครื่องแลกเปลี่ยน ความร้อนแบบไหลตามขวาง (Cross Flow Heat Exchanger) และ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบเทอร์โมไซฟอน (Thermosyphon Heat Exchanger) เครื่องแฉกเปลี่ยนความร้อนทั้งสองแบบที่กล่าวมา ้ข้างต้นมีส่วนประกอบหลักคือ ท่อซึ่งติดครีบ (Finned Tube) เพื่อเพิ่ม สมรรถนะในการถ่ายเทความร้อนโดยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นแบบครีบ ้วงกลม (Circular Finned) แสดงดังรูปที่ 1 และในอดีตที่ผ่านมาได้มีนัก วิจัยหลายท่านได้เสนอสมการสหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อใช้ในการ ้ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของท่อครีบแบบวงกลม (Circular Finned Tube) ในกรณีของการจัดเรียงท่อแบบเหลื่อมกัน ในกรณีของการจัดเรียงท่อในแนวเดียวกัน (Staggered) [1-3] และ (Inline) [4-5]

รูปที่ 1 ลักษณะของท่อครีบแบบวงกลม

รูปที่ 2 ลักษณะของท่อครีบแบบเกลียวชนิดขอบหยัก

แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบของครีบที่ใช้ในอุตสาหกรรมมี ลักษณะแตกต่างจากครีบวงกลม โดยมีลักษณะเป็นแบบครีบเกลี่ยว ชนิดขอบหยัก (Crimped Spiral Finned) แสดงดังรูปที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจาก ง่ายต่อการผลิต จากการศึกษาของคณะผู้วิจัยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การ ถ่ายเทความร้อนระหว่างอากาศกับท่อครีบชนิดดังกล่าว มีความแตก ต่างจากท่อครีบแบบวงกลมและปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ สมรรถนะของท่อครีบประเภทนี้ยังไม่แพร่หลายนัก ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาเพื่อหารูปแบบของสมการ สหสัมพันธ์เพื่อใช้ ้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของท่อครีบแบบเกลียวชนิด ขอบหยัก โดยในบทความวิจัยนี้จะเป็นกรณีของการจัดเรียงท่อแบบ เหลื่อมกัน ซึ่งรูปแบบสมการสหสัมพันธ์ที่ได้คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ การออกแบบเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนที่ใช้ในอุตสาหกรรม

2. ทฤษฎี

อัตราการถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน แบบไหลตามขวาง ซึ่งแลกเปลี่ยนความร้อนระหว่างน้ำซึ่งมีอุณหภูมิสูง และอากาศซึ่งมีอุณหภูมิต่ำกว่าแสดงดังรูปที่ 3 สามารถคำนวณได้จาก

$$Q = \dot{m}_{a} C p_{a} \left(T_{ao} - T_{ai} \right)$$
⁽¹⁾

$$Q = \dot{m}_{w} C p_{w} \left(T_{wi} - T_{wo} \right)$$
⁽²⁾

โดยที่ Q คืออัตราการถ่ายเทความร้อน m๋ คืออัตราการไหลเชิงมวล Cp คือค่าความจุความร้อนจำเพาะ และ T คืออุณหภูมิ

รูปที่ 3 การถ่ายเทความร้อนระหว่างน้ำและอากาศของ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบไหลตามขวาง

ดัชนีที่ใช้บ่งบอกสมรรถนะที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือค่าประสิทธิ ผล (Effectiveness) ซึ่งสามารถคำนวณได้จาก

$$\varepsilon = \frac{Q}{Q_{max}}$$
(3)

$$\varepsilon = \frac{Q}{\left(\dot{m}Cp\right)_{\min}\Delta T_{\max}}$$
(4)

โดยที่ E คือค่าประสิทธิผล

ในการคำนวณค่าประสิทธิผลของเครื่องแลกเปลี่ยนความ ร้อน นิยมใช้ความสัมพันธ์ของ E – NTU ในการคำนวณ ซึ่งในกรณี ของงานวิจัยนี้ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนจัดอยู่ในประเภทไหลตาม ขวาง โดยมีจำนวนท่อ 4 แถว แลกเปลี่ยนความร้อนระหว่างน้ำร้อนซึ่ง ใหลภายในท่อ กับอากาศซึ่งไหลด้านนอกท่อ โดยกำหนดให้ค่า (mcp)_{min} อยู่ด้านอากาศ สามารถแสดงความสัมพันธ์ของ E-NTU ในรปของ

$$\varepsilon = \frac{1}{C^{*}} \left\{ 1 - e^{-4\kappa C^{*}} \begin{bmatrix} 1 + C^{*}\kappa^{2}(6 - 4\kappa + \kappa^{2}) \\ + 4(C^{*})^{2}\kappa^{4}(2 - \kappa) \\ + \frac{8(C^{*})^{3}\kappa^{6}}{3} \end{bmatrix} \right\}$$
(5)
$$\kappa = 1 - e^{-NTU/4}$$
(6)

$$= 1 - e^{-NTU/4}$$
 (6)

$$NTU = \frac{UA}{(\dot{m}Cp)_{min}}$$
(7)

$$c^{*} = \frac{\left(\dot{m}Cp\right)_{min}}{\left(\dot{m}Cp\right)_{max}}$$
(8)

ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมพื้นที่ (UA) ของ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนที่ทำการศึกษาสามารถคำนวณได้จาก

$$\frac{1}{UA} = \frac{1}{\eta_{o}h_{o}A_{o}} + \frac{\ln(d_{o}/d_{i})}{2\pi kL_{t}} + \frac{1}{h_{i}A_{i}}$$
(9)

โดยที่ h_o และ h_i คือสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนด้านนอกและใน ท่อตามลำดับ โดยที่ค่า h_iสามารถคำนวณได้จากสมการของ Gnielinski [6] คือ

$$h_{i} = \left(\frac{k}{d}\right)_{i} \frac{\left(Re_{Di} - 1000\right) Pr(f_{i}/2)}{1 + 12.7\sqrt{f_{i}/2}\left(Pr^{2/3} - 1\right)}$$
(10)

$$f_{i} = \left[1.58 \ln(\text{Re}_{\text{Di}}) - 3.28\right]^{-2}$$
(11)

โดยที่ Re_{pi} คือค่า Reynolds Number ของการไหลภายในท่อ

จากสมการ (9) ค่า ηูนิยามว่าคือ อัตราการถ่ายเทความ ร้อนที่แท้จริงของครีบและท่อต่ออัตราการถ่ายเทความร้อนของครีบและ ท่อในกรณีที่อุณหภูมิของครีบและท่อมีค่าเท่ากันค่า ηูคำนวณได้จาก

$$\eta_{\circ} = 1 - \frac{A_{f}}{A_{\circ}} (1 - \eta)$$
(12)

$$A_{o} = A_{f} + A_{b}$$
(13)

$$A_{o} = \frac{nL\pi}{f_{s} + f_{t}} \left(0.5 \left(d_{f}^{2} - d_{o}^{2} \right) + d_{f}f_{t} + d_{o}f_{s} \right)$$
(14)

$$A_{f} = \frac{nL\pi}{f_{s} + f_{t}} \left(0.5 \left(d_{f}^{2} - d_{o}^{2} \right) + d_{f} f_{t} \right)$$
(15)

โดยที่ A_r, A_b คือพื้นที่ของครีบและพื้นที่ของท่อที่ไม่ถูกครีบบังตาม ลำดับ โดยในการวิจัยนี้ได้ประมาณพื้นที่ของท่อครีบที่ทดสอบว่ามี ขนาดเท่ากับพื้นที่ของท่อครีบแบบวงกลม ค่าประสิทธิภาพของครีบ (**η**) สามารถคำนวณได้จากสมการของ Schmidt [5] ดังนี้

$$\eta = \frac{\tanh(\mathrm{mr}\phi)}{\mathrm{mr}\phi}$$
(16)

$$m = \sqrt{\frac{2h_o}{k_f \delta_f}}$$
(17)

$$\phi = \left(\frac{R_{eq}}{r} - 1\right) \left[1 + 0.35 \ln\left(\frac{R_{eq}}{r}\right)\right]$$
(18)

$$\frac{R_{eq}}{r} = 1.27 \frac{X_{M}}{r} \left(\frac{X_{L}}{X_{M}} - 0.3 \right)^{12}$$
(19)

$$X_{\rm M} = \frac{S_{\rm t}}{2}$$
(20)

$$X_{L} = \frac{\sqrt{(0.5S_{t})^{2} + (S_{t})^{2}}}{2}$$
(21)

จากสมการข้างต้น และผลการทดสอบสมรรถนะของเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อน สามารถนำมาใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ การถ่ายเทความร้อนระหว่างอากาศกับกลุ่มท่อ (h_o) อนึ่งในกรณีของ ความดันตกคร่อมเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน สามารถจัดอยู่ในรูปของ Friction Factor ซึ่งมีนิยามดังนี้

$$f = \frac{A_{c}\rho_{i}}{A_{o}\rho_{m}} \left[\frac{2\rho_{i}\Delta P}{G_{c}^{2}} - \left(1 + \sigma^{2}\right) \left(\frac{\rho_{i}}{\rho_{o}} - 1\right) \right]$$
(22)

โดยที่ Aูคือ Minimum Flow Area σ คือ Contraction Ratio ของ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน G_คือ Mass Flux ของอากาศซึ่งคำนวณ จาก Minimum Flow Area และ Subscripts i,o,m คือสภาวะด้านเข้า ออก และเฉลี่ยตามลำดับ

รูปที่ 4 ลักษณะของอุปกรณ์การวิจัย

3. อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

รูปที่ 4 แสดงอุปกรณ์การวิจัยซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์หลัก คือ ท่อส่งอากาศขนาดหน้าตัด 0.5x0.5 m โดยมี Air Blower ขนาด 2 hp ทำหน้าที่ส่งอากาศอุณหภูมิห้องเข้าไปแลกเปลี่ยนความร้อนที่กลุ่ม ท่อ โดยลักษณะของท่อที่ทดสอบแสดงดังตารางที่ 1 และอัตราการไหล ของอากาศจะถูกวัดโดย Standard Nozzle และ Incline Manometer โดยในการวิจัยนี้อัตราการไหลของอากาศจะอยู่ในช่วง 0.2-0.5 kg/s โดยที่อุณหภูมิของอากาศด้านเข้ากลุ่มท่อมีค่าประมาณ 25 °C

น้ำร้อนอุณหภูมิ 65 ^oC อัตราการไหล 8 l/min จะถูกส่งจาก ถังน้ำร้อนเข้าไปไหลเวียนภายในกลุ่มท่อเพื่อแลกเปลี่ยนความร้อนกับ อากาศ ทำการวัดอุณหภูมิของอากาศและน้ำด้านเข้าและออกจากกลุ่ม ท่อ โดยใช้ Thermocouple ชนิด K และ ความดันตกคร่อมกลุ่มท่อโดย ใช้ Incline Manometer

ตารางที่ 1 ลักษณะของกลุ่มท่อที่ใช้ทดสอบ

d _o	d _i	f _s	f _h	f _t	S _t	S	n _r	n _t
(mm)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)		
21.7	16.5	6.10	10.0	0.4	72.0	36.0	4	6
21.7	16.5	3.85	10.0	0.4	72.0	36.0	4	6
21.7	16.5	2.85	10.0	0.4	72.0	36.0	4	6
21.7	16.5	6.10	10.0	0.4	84.0	24.2	4	5
21.7	16.5	3.85	10.0	0.4	84.0	24.2	4	5
21.7	16.5	2.85	10.0	0.4	84.0	24.2	4	5
21.7	16.5	6.10	10.0	0.4	50.0	43.3	4	9
21.7	16.5	3.85	10.0	0.4	50.0	43.3	4	9
21.7	16.5	2.85	10.0	0.4	50.0	43.3	4	9
21.7	16.5	6.10	10.0	0.4	55.6	48.2	4	8
21.7	16.5	3.85	10.0	0.4	55.6	48.2	4	8
21.7	16.5	2.85	10.0	0.4	55.6	48.2	4	8
21.7	16.5	3.85	15.0	0.4	55.6	48.2	4	8
27.2	21.6	3.85	10.0	0.4	50.0	43.3	4	9

จากการทดลองเพื่อหาค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของ เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบไหลตามขวาง นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณ หาค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนระหว่างอากาศกับกลุ่มท่อ (h_o) และค่า Friction Factor (f) ของอากาศที่ไหลผ่านกลุ่มท่อ นอกจากนี้ ยังทำการสร้างสมการสหสัมพันธ์เพื่อใช้ในการคำนวณค่าดังกล่าว โดย แสดงผลของพารามิเตอร์ต่างๆ ในสมการที่สร้างขึ้น

4. ผลการทดลองและการวิเคราะห์

รูปที่ 5 แสดงผลของขนาดท่อที่มีต่อค่าสัมประสิทธิ์การถ่าย เทความร้อนและค่าความดันอากาศตกคร่อมกลุ่มท่อ ซึ่งพบว่าค่าดัง กล่าวจะแปรผันตามความเร็วของอากาศ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อน อย่างไรก็ตามจากการทดลองพบว่า ท่อขนาดเล็ก มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนสูงกว่าท่อขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่อง จากว่าในกรณีของท่อขนาดใหญ่มีโอกาสที่จะการหมุนวนของอากาศ ด้านหลังท่อ (Re-circulation) ของอากาศด้านหลังท่อมากกว่าในกรณี ของท่อขนาดเล็ก ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้พื้นที่ในการถ่ายเท ความร้อนส่วนหนึ่งสูญเสียไป ทำให้สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนลด ต่ำลง Wang et al. [7] ได้ทำการทดลองโดยการฉีดสี เข้าไปในบริเวณ กลุ่มท่อ พบว่ามีการเกิด Re-circulation ของอากาศด้านหลังท่อ โดย เฉพาะท่อขนาดใหญ่ ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนลดลง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการทดลองที่ได้รับ

ในกรณีของความดันอากาศตกคร่อมกลุ่มท่อ พบว่าท่อขนาด ใหญ่จะมีความดันตกคร่อมมากกว่าท่อขนาดเล็ก ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ ปกติของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน

รูปที่ 5 ผลของขนาดท่อต่อค่า h ูและ Δ P

ผลของความสูงของครีบแสดงดังรูปที่ 6 ซึ่งพบว่าความสูง ของครีบไม่มีผลต่อความดันอากาศตกคร่อมกลุ่มท่อมากนัก โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ในกรณีของความความเร็วอากาศต่ำ พบว่าความดันตกคร่อม ไม่มีความแตกต่างกันในกรณีของความสูงครีบเท่ากับ 10 และ 15 mm อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ความเร็วของอากาศเพิ่มมากขึ้น ความแตกต่าง ของค่าความดันอากาศตกคร่อมจะเด่นชัดขึ้น นอกจากนี้จากรูปดังกล่าว ยังพบว่า ขนาดความสูงของครีบเท่ากับ 10 mm ให้ค่าสัมประสิทธิ์การ ถ่ายเทความร้อนสูงกว่าครีบขนาดความสูง 15 mm ผลการทดลองดัง กล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

รูปที่ 6 ผลของความสูงของครีบค่อค่า h และ Δ P

ในกรณีครีบที่มีความสูงมาก ค่าความต้านทานการไหลของ อากาศรอบ ๆ ท่อครีบจะสูงกว่าในกรณีของครีบที่มีความสูงต่ำกว่า ดัง นั้นอากาศส่วนใหญ่จึงไม่ไหลเข้าไปแลกเปลี่ยนความร้อนกับพื้นผิวของ ท่อครีบ แต่จะไหลผ่านไปในช่องว่างระหว่างท่อ ทำให้ประสิทธิภาพใน การแลกเปลี่ยนความร้อนลดต่ำลง ส่งผลให้ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเท ความร้อนลดลง

รูปที่ 7 ผลของการจัดเรียงท่อและ ระยะห่างระหว่างครีบ ค่อค่า h ู และ ΔP

รูปที่ 7 แสดงผลของผลของการจัดเรียงท่อและ ระยะห่าง ระหว่างครีบต่อค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน และค่าความดัน อากาศตกคร่อม พบว่าค่าความดันอากาศตกคร่อมเครื่องแลกเปลี่ยน ความร้อนจะแปรผกผันกับระยะห่างระหว่างท่อในแถวเดียวกันและระยะ ห่างระหว่างครีบ ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าว เป็นคุณลักษณะที่พบได้ใน เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนประเภทนี้

ฐปที่ 8 การเปรียบเทียบ Nu จากการทดลองและ Correlation

รูปที่ 9 การเปรียบเทียบ f จากการทดลองและ Correlation

ในกรณีของค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน พบว่ากรณี ระยะห่างระหว่างท่อ 50 mm อิทธิพลของระยะห่างระหว่างครีบมีค่าต่ำ ซึ่งผลดังกล่าวจะสอดคล้องกับการทดลองของ Rich [8] และ Wang et al. [9] แต่อย่างไรก็ตามในกรณีของระยะห่างระหว่างท่อเท่ากับ 84 mm พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนจะลดลงเมื่อระยะห่างระหว่าง ครีบลดลง ทั้งนี้เนื่องจากว่าในกรณีนี้ อากาศส่วนใหญ่จะไหลผ่านช่อง ว่างระหว่างท่อดังนั้นในกรณีของระยะห่างระหว่างครีบน้อยซึ่งก่อให้เกิด ความต้านทานการไหลบริเวณกลุ่มท่อมาก จะมีค่าสัมประสิทธิ์การถ่าย เทความร้อนลดลง อย่างไรก็ตามการถ่ายเทความร้อนในกลุ่มท่อครีบ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนมาก ซึ่งยังต้องอาศัยการวิจัยใน ระดับต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ทำการพัฒนาแบบจำลองสำหรับคำนวณค่า สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน และค่าความดันอากาศตกคร่อมกลุ่ม ท่อ โดยได้รวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน โดยแบบ จำลองที่พัฒนาขึ้น แสดงในสมการที่ 23-24 โดยที่ ค่าสัมประสิทธิ์การ ถ่ายเทความร้อนจะแสดงในรูปของ Nusselt Number (Nu) และค่า ความดันอากาศตกคร่อมจะแสดงในรูปของ Friction Factor (f)

$$Nu = 0.0276 \operatorname{Re}_{D}^{0.8834} \left(\frac{f_{t}}{f_{s}}\right)^{-0.1430} \left(\frac{S_{1}}{S_{t}}\right)^{1.1866}$$
(23)
$$\left(\frac{S_{t}}{d_{o}}\right)^{0.7815} \left(\frac{d_{f}}{d_{o}}\right)^{-0.1250}$$
(23)
$$f = 2.1768 \operatorname{Re}_{D}^{-0.2679} \left(\frac{f_{t}}{f_{s}}\right)^{-0.2468} \left(\frac{S_{1}}{S_{t}}\right)^{1.8680}$$
(24)
$$\left(\frac{S_{t}}{d_{o}}\right)^{0.3011} \left(\frac{d_{f}}{d_{o}}\right)^{-0.4470}$$
(24)

รูปที่ 8-9 แสดงการเปรียบเทียบค่า Nu และ f จากการ ทดลองและ Correlation ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยพบว่าสมการที่ 23 สามารถ ทำนายข้อมูลได้ 98.6% ในช่วง ±15% และสมการที่ 24 สามารถ ทำนายผลการทดลองได้ 91.3% ในช่วง ±20%

5. สรุป

1

จากการทดลองสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนจะแปรผกผันกับขนาดท่อครีบ เนื่องจากการเกิด Re-circulation บริเวณด้านหลังท่อ และในขณะเดียว กันจะแปรผกผันกับความสูงของครีบทั้งนี้เนื่องจากครีบขนาดความสูง มากจะเกิดความต้านทานการใหลของอากาศที่เข้ามาแลกเปลี่ยนความ ร้อน

5.2 ระยะห่างระหว่างท่อส่งผลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนคือ ในกรณีของระยะห่างมาก ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนจะลดต่ำ ลง เนื่องจากอากาศส่วนใหญ่จะไหลผ่านช่องว่างระหว่างท่อ และใน ขณะเดียวกัน ระยะห่างดังกล่าวยังส่งผลเกี่ยวเนื่องกับระยะห่างระหว่าง ครีบด้วย คือ ในกรณีของระยะห่างระหว่างท่อน้อย ผลของระยะห่าง ระหว่างครีบจะไม่เด่นชัดนัก และในทางกลับกันกรณีของระยะห่าง ระหว่างท่อมาก ผลของระยะห่างระหว่างครีบจะชัดเจนขึ้น

5.3 ความดันอากาศตกคร่อมกลุ่มท่อจะแปรผันกับขนาดท่อ ความสูง ของครีบ และแปรผกผันกับระยะห่างระหว่างท่อ และระยะห่างระหว่าง ครีบ

5.4 สมการสหสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถ่าย เทความร้อนและค่าความดันตกคร่อม สามารถใช้ทำนายผลการทดลอง ได้เป็นอย่างดี

6. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยของขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการ วิจัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Briggs D.E. and Young E.H., "Convective Heat Transfer and Pressure Drop of Air Flowing Across Triangular Pitch Banks of Finned Tubes", Chemical Engineering Progress Symposium Series, 1963, Vol.59, No. 41, pp.1-10.
- Robinson K.K. and Briggs D.E., "Pressure Drop of Air Flowing Across Triangular Pitch Banks of Finned Tubes", Chemical Engineering Progress Symposium Series, 1966, Vol.62, No.64, pp.177-184.
- Rabas T.J., Eckels P.W. and Sabatino R.A., "The Effect of Fin Density on the Heat Transfer and Pressure Drop Performance of Low Finned Tube Banks", Chemical Engineering Comunications, 1981, Vol.10, No.2, pp.127-147.
- Rabas T.J. and Huber F.V., "Row Number Effects on the Heat Transfer Performance of Inline Finned Tube Banks", Heat Transfer Engineering, 1989, Vol.10, No.4, pp.19-29.
- Schmidt, Th.E., "Heat Transfer Calculation for Extended Surfaces", Refrigeration Engineering, 1949, pp. 351-357.
- Gnielinski V., "New Equation for Heat and Mass Transfer in Turbulent Pipe and Channel Flow", Int. Chem. Engng, 1976, Vol.16, pp. 359-368.
- Wang, C.C., Lou, J., Lin, Y.T. and Wei, C.S., "Flow Visualization of Annular and Delta Winlet Vortex Generators in Fin-and-tube Heat Exchanger Application", Int. J. of Heat and Mass Transfer, 2002, Vol.45, pp. 3803-3815.
- Rich, D.G. , ASHRAE Transactions, 1973, Vol.79, No. 2, pp. 137-145.
- Wang, C.C., Chang, Y.J., Hsieh, Y.J. and Lin, Y.T., "Sensible heat and friction characteristics of plate fin-andtube heat exchangers having plane fins", Int. J. of Refrigeration, 1996, Vol.19, No. 4, pp. 223-230.

Nomenclature

- A Area (m²)
- Cp Specific heat (J/kgK)
- d_f Outside diameter of finned tube (mm)
- d_i Inside diameter of bare tube (mm)
- d_o Outside diameter of bare tube (mm)
- f Friction factor
- f_h Fin height (mm)
- f_s Fin Spacing (mm)

- Fin thickness (mm) f G Mass flux of air base on minimum flow area (kg/sm²) Heat transfer coefficient (W/m²K) h Thermal conductivity (W/mK) k L Length (m) L, Total Length (m) m Mass flow rate (kg/s) Total number of tube n Number of tube rows n_r Number of tubes in row n, Number of transfer unit NTU Nu Nusselt Number Р Pressure (Pa) Heat transfer rate (W) Q Reynolds number Ren Transverse pitch (mm) S_{t} Longitudinal pitch (mm) S, $\mathbf{S}_{\min}$ Minimum flow area (m^2) Temperature (^oC) т U Overall heat transfer coefficient (W/m²K) V_{max} Maximum velocity (m/s) Greek symbols 3 Effectiveness η Efficiency Dynamic viscosity (Pas) μ Density (kg/m°) ρ
- σ Contraction ratio of cross sectional area

Subscripts

а	Air
b	Bare tube
f	Fin
i	Inlet, tube side
0	Outlet, air side
w	Water